

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2023 m. rugpjūčio 31 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Virgilijaus Grabinsko (kolegijos pirmininkas ir pranešėjas), Andžej Maciejewski ir Jūratės Varanauskaitės,

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal atsakovės uždarnosios akcinės bendrovės „Avelana“ kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. gruodžio 8 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės akcinės bendrovės „Energijos skirstymo operatorius“ ieškinį atsakovei uždarajai akcinei bendrovei „Avelana“ dėl teisės įrengti elektros tinklus ir nustatyti apsaugos zonas be žemės savininko sutikimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl materialiosios teisės normų, reglamentuojančių skirstomųjų elektros tinklų operatoriaus teisių gynimo būdą, kai žemės savininkas neduoda sutikimo dėl jo žemės sklype naujų elektros tinklų įrengimo ir jų apsaugos zonos nustatymo, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovė AB „Energijos skirstymo operatorius“ ieškiniu prašė:
  - 2.1. pripažinti ieškovės teisę be atsakovės UAB „Avelana“ sutikimo įrengti 0,4 kV kabelių linijas atsakovei nuosavybės teise priklausančiuose žemės sklypuose (*duomenys neskkelbtini*):
    - unikalus Nr. (*duomenys neskkelbtini*) ir unikalus Nr. (*duomenys neskkelbtini*), pagal UAB „Arensta“ parengtą projektą „0,4 kV elektros kabelio nauja statyba (*duomenys neskkelbtini*)“;
    - unikalus Nr. (*duomenys neskkelbtini*), pagal UAB „Vytrita“ parengtus projektus „0,4 kV elektros energijos tiekimas dviem gyvenamiesiems namams (*duomenys neskkelbtini*)“ ir „0,4 kV elektros energijos tiekimas dviem gyvenamiesiems namams (*duomenys neskkelbtini*)“;
    - unikalus Nr. (*duomenys neskkelbtini*), pagal UAB „Elektromontuotojas“ parengtą projektą „0,4 kV elektros kabelinių linijų nauja statyba gyvenamiesiems namams, (*duomenys neskkelbtini*)“;
    - unikalus Nr. (*duomenys neskkelbtini*), pagal UAB „Elektromontuotojas“ parengtą projektą „0,4 kV elektros kabelinio nauja statyba (*duomenys neskkelbtini*)“;
  - 2.2. pripažinti ieškovės teisę atsakovei nuosavybės teise priklausančiuose žemės sklypuose (*duomenys neskkelbtini*), neatlygintinai nustatyti planuojamų įrengti elektros tinklų apsaugos zonas be žemės sklypų savininkės sutikimo:
    - elektros tinklų 650,48 kv. m ploto apsaugos zoną žemės sklype, unikalus Nr. (*duomenys neskkelbtini*), pagal UAB „Arensta“ parengtą 0,4 kV kabelių linijos apsaugos zonos planą (plano 1 dalis, objekto adresas: (*duomenys neskkelbtini*), plane pažymėta koordinacių sistemoje tarp taškų nuo 1 iki 50 (*duomenys neskkelbtini*) tarp taškų nuo 1 iki 17, (*duomenys neskkelbtini*) – nuo 17 iki 46 ir (*duomenys neskkelbtini*) – nuo 46 iki 50);
    - elektros tinklų 55,54 kv. m ploto apsaugos zoną žemės sklype, unikalus Nr. (*duomenys neskkelbtini*), pagal UAB „Arensta“ parengtą 0,4 kV kabelių linijos apsaugos zonos planą (plano 2 dalis, objekto adresas: (*duomenys neskkelbtini*), plane pažymėta koordinacių sistemoje tarp taškų nuo 1 iki 12;
    - elektros tinklų 32,60 kv. m ploto apsaugos zoną žemės sklype, unikalus Nr. (*duomenys neskkelbtini*), pagal UAB „Vytrita“ parengtą Elektros tinklų planą (objekto adresas: (*duomenys neskkelbtini*), plane pažymėta koordinacių sistemoje tarp taškų nuo 1 iki 6; elektros tinklų 28,20 kv. m ploto apsaugos zoną žemės sklype, unikalus Nr. (*duomenys neskkelbtini*), pagal UAB „Vytrita“ parengtą Elektros tinklų planą (objekto adresas: (*duomenys neskkelbtini*), plane pažymėta koordinacių sistemoje tarp taškų nuo 1 iki 4;
    - elektros tinklų 5,25 kv. m ploto apsaugos zoną žemės sklype, unikalus Nr. (*duomenys neskkelbtini*), pagal UAB „Elektromontuotojas“ parengtą Projektuojamų 0,4 kV elektros tinklų apsaugos zonos planą (objekto adresas: (*duomenys neskkelbtini*), plane pažymėta koordinacių sistemoje tarp taškų nuo 1 iki 4;
    - elektros tinklų 103,10 kv. m ploto apsaugos zoną žemės sklype, unikalus Nr. (*duomenys neskkelbtini*), pagal UAB „Elektromontuotojas“ parengtą 0,4 kV apsaugos zonos planą (objekto adresas: (*duomenys neskkelbtini*), plane pažymėta koordinacių sistemoje tarp taškų nuo

3. Ieškovė nurodė, kad ji vykdo penkias Naujojo buitinio kliento elektros įrenginių prijungimo prie operatorės elektros tinklų paslaugos sutartis, sudarytas su gyvenamųjų namų (*duomenys neskkelbtini*) savininkais, dėl šių objektų prijungimo prie operatorės skirstomųjų elektros tinklų. Elektros tinklai pagal rangovių UAB „Aremsta“, UAB „Vytrita“ ir UAB „Elektromontuotojas“ parengtus projektus turi būti tiesiam atsakovei nuosavybės teise priklausančiuose žemės sklypuose (*duomenys neskkelbtini*). Vienintelė techninė galimybė prijungti naujųjų vartotojų objektus prie operatorės skirstomųjų elektros tinklų pagal keturis projektus yra nuo atsakovei nuosavybės teise priklausančiuose žemės sklypuose (t. y. (*duomenys neskkelbtini*)) jau esančių ieškovės elektros tinklų, o pagal vieną projektą techniškai ir ekonomiškai racionaliausia nutiesti naujus elektros tinklus atsakovei nuosavybės teise priklausančiuose žemės sklypuose (*duomenys neskkelbtini*). Atsakovės žemės sklypų naudojimo būdas – susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos. Atsakovės žemės sklypuose yra nustatyti servitutai, suteikiantys teisę juose tiesti požemines, antžemines komunikacijas. Pagal projektų sprendinius naujus elektros tinklus planuojama įrengti nustatytų žemės servitutų teritorijose. Šiems elektros tinklams tinkamai apsaugoti teisės aktų nustatyta tvarka nustatomos apsaugos zonos, nurodytos pridedamose projektų sudėtinėse dalyse – Elektros tinklų ir apsaugos zonų planuose. Ieškovės teigimu, atsakovė nepagrįstai atsisako suderinti parengtus projektus ir išduoti sutikimus dėl apsaugos zonų nustatymo jos žemės sklypuose.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

4. Kauno apylinkės teismas 2022 m. balandžio 11 d. sprendimu ieškinį patenkino.
5. Teismas nustatė, kad atsakovė yra savininkė keturių žemės sklypų (*duomenys neskkelbtini*): unikalus Nr. (*duomenys neskkelbtini*) (žemės sklypas Nr. 1), Nr. (*duomenys neskkelbtini*) (žemės sklypas Nr. 2), Nr. (*duomenys neskkelbtini*) (žemės sklypas Nr. 3), Nr. (*duomenys neskkelbtini*) (žemės sklypas Nr. 4). Visiems šioms žemės sklypams kaip tarnaujantiems daiktams nustatytas servitutas, suteikiantis teisę tiesti, naudoti ir aptarnauti požemines ir antžemines komunikacijas. Nekilnojamojo turto registre įregistruota šių žemės sklypų naudojimo paskirtis – kita, naudojimo būdas – susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos.
6. Teismas nustatė, kad ieškovė 2021 m. vasario 8 d. raštu kreipėsi į atsakovę ir nurodė, jog ji atsakovei priklausančiuose žemės sklypuose Nr. 1–4 bei žemės sklype Nr. (*duomenys neskkelbtini*) pagal pridėtus projektus planuoja įrengti naujas 0,4 kV kabelių linijas. Rašte paaiškinta, kad, žemės sklypams patekus į ieškovės projektuojamo elektros tinklo apsaugos zonas, ieškovė turi inicijuoti šių zonų įrašymą į Nekilnojamojo turto registrą bei Nekilnojamojo turto kadastrą, keičiant žemės sklypų kadastro duomenis. Pagal įstatymus, elektros tinklų apsaugos zonos nustatomos tik gavus žemės sklypų savininkų rašytinius sutikimus dėl apsaugos zonų nustatymo. Rašte buvo prašoma pritarti projektų sprendiniams ir apsaugos zonų atsakovei priklausančiuose žemės sklypuose nustatymui bei pateikti pritariną raštą, jei atsakovė sutinka dėl naujų 0,4 kV kabelių tiesimo atsakovei priklausančiuose žemės sklypuose.
7. Iš UAB „Vytrita“ darbuotojos ir atsakovės atstovo P. G. susirašinėjimo elektroniniu paštu teismas nustatė, kad atsakovės atstovas 2021 m. balandžio 28 d. elektroniniame laiške nurodė, jog reikia sudaryti sutartį, o ne pasirašyti sutikimą.
8. Ieškovė 2021 m. birželio 15 d. raštu pakartotinai kreipėsi į atsakovę ir nurodė, kad, atsižvelgdama į atsakovės pageidavimą projektinius sprendinius derinti sudarant sutartį su ieškove, išsiuntė atsakovei susipažinti vienos iš paruoštų servitutų sutarčių projektą bei servitutų planus. Paaikšino, kad, gavus atsakovės atsakymą, jog ji sutinka su servitutų sutarčių sudarymu, pagal pateiktą projektą bus parengtos visos servitutų sutartys, jų pasirašymas bus organizuojamas pas notarą, o visas sandorių sudarymo išlaidas atlygins ieškovė.
9. Teismas nurodė, kad iškėlus bylą atsakovės atstovas pripažino, jog atsakovės žemės sklypai reikalingi viešiesiems poreikiams tenkinti. Tokia pozicija iš esmės atitinka ir panašiais atvejais kasacinio teismo praktikoje pateiktus išaiškinimus, kad elektros energijos tiekimo objektai ir juos valdančios įmonės tenkina ypatingas visuomenės reikmes (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. birželio 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-285/2010). Todėl teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 4.39 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo bei kasacinio teismo išaiškinimais, nusprendė, kad dėl viešojo poreikio yra pagrindas riboti atsakovės nuosavybės teisę.
10. Teismas sutiko su atsakovės argumentu, kad ji negali būti priversta sudaryti jai priklausančių žemės sklypų naudojimo ar servituto sutarties. Vis dėlto tai neriboja teismo diskrecijos pripažinti ieškovės teisę naudoti atsakovės žemės sklypus kabelinėms linijoms tiesti, juo labiau kad ginčo sklypuose nustatyti servitutai asmenų, siekiančių išvesti elektrą į savo namus, esančius jiems priklausančiuose atsakovės parduotuose žemės sklypuose, naudai, o atsakovės žemės sklypų naudojimo būdas būtent ir yra susisiekimo bei inžinerinių tinklų koridorių teritorijos.
11. Be to, teismas nurodė, kad Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo (toliau – EEĮ) 75 straipsnio 3 dalyje nėra įpareigojimo operatoriui, siekiančiam įrengti naujus elektros tinklus jam nepriklausančioje žemėje, išspręsti žemės naudojimo klausimą tik sudarant sutartį su žemės savininku.
12. Teismas pažymėjo, kad ieškovė nurodė, jog nėra kitų, alternatyvių pateiktiems būdų prijungti naujus vartotojus prie operatorės skirstomųjų elektros tinklų. Atsakovė iš esmės neginčijo šios ieškovės nurodytos aplinkybės bei nepateikė įrodymų, paneigiančių šią aplinkybę. Todėl laikoma, kad abi šalys pripažino, jog siūloni kabelinių linijų tiesimo planuose pavaizduoti kabelinių linijų tiesimo būdai yra vieninteliai racionaliai ir ekonomiškai įmanomi įgyvendinti projektai (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 182 straipsnio 5 punktą).
13. Teismas konstatavo, kad, ieškovei siekiant užtikrinti viešą poreikį (įvesti elektros energiją į naujų vartotojų pastatus) naudojantis atsakovės žemės sklypais, skirtais būtent susisiekimui ir inžinerinių tinklų koridoriams, yra būtinybė riboti atsakovės nuosavybės teisę. Priešingu atveju bus pažeisti kvartalo dalies gyventojų interesai naudotis elektros energija. Teismo vertinimu, šiuo atveju atsakovės nuosavybės teisių apribojimai nepažeis proporcingumo principo, nes jos žemės sklypai bus naudojami pagal jų paskirtį asmenų, kuriems nustatyti atsakovės žemės sklypų servitutai, naudai. Įvertinus atsakovės žemės sklypų Nr. 1–4 naudojimo būdą ir paskirtį, ieškovės prašomi pritaikyti apribojimai nepaneigs atsakovės nuosavybės teisės esmės.
14. Pasisakydamas dėl atsakovės argumento, kad ieškovės pridėtuose planuose nurodyti techniniai sprendiniai prieštarauja atsakovės pateikto detaliojo plano daliai – Inžinerinių tinklų ir įrenginių išdėstymo schemai, teismas nurodė, jog, vertindamas šį įrodymą, nenustatė, kad minėta schema yra įstatymo nustatyta tvarka patvirtinto detaliojo plano dalis (Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (įstatymo redakcija, galiojusi schemas parengimo metu) 26 straipsnis). Atsakovės atstovo teigimu, kad, ieškovei įrengus elektros linijas pagal pateiktus projektus, bus sudėtinga naudotis kitais inžineriniais tinklais (vandens, nuotekų šalinimo ir kt.), teismas vertino kaip deklaratyvius ir neįrodytus.
15. Dėl to teismas nusprendė patenkinti ieškinio reikalavimą pripažinti ieškovės teisę be atsakovės sutikimo įrengti 0,4 kV kabelių linijas šiai nuosavybės teise priklausančiuose žemės sklypuose.
16. Spręsdamas klausimą dėl elektros tinklų apsaugos zonų nustatymo be atsakovės sutikimo, teismas nurodė, kad, pagal Lietuvos Respublikos specialiuųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo (toliau – ir SŽNSĮ) 24 straipsnio 3 dalį, požeminių kabelių linijos apsaugos zona – išilgai požeminių kabelių linijos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po vieną metrą į abi puses nuo šios linijos, vanduo virš jos ir žemė po šia juosta. SŽNSĮ 7 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad šiame įstatyme nurodytos teritorijos nustatomos gavus į šias teritorijas patenkančio Nekilnojamojo turto registre įregistruoto žemės sklypo savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio rašytinį sutikimą. Žemės savininko sutikimą gauna asmuo (fiziniai asmenys, juridiniai asmenys ar jų padaliniai, kitos organizacijos ar jų padaliniai), suinteresuotas ūkinės ir

(ar) kitokios veiklos, dėl kurios turi būti nustatytos šiame įstatyme nurodytos teritorijos, vykdymu.

17. Teismas nurodė, kad, ištyrus ieškovės pateiktus projektinius sprendinius dėl elektros tinklų tiesimo (tarp jų – projektuojamų elektros tinklų apsaugos zonų), nenustatyta, kad šie sprendiniai pažeidžia SŽNS[24 straipsnio 3 dalies reikalavimus. Todėl teismas nusprendė patenkinti ieškovės reikalavimą dėl elektros tinklų apsaugos zonų nustatymo bei atsakovės sutikimo pagal ieškovės pateiktus planus.
18. Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi bylą pagal atsakovės apeliacinį skundą, 2022 m. gruodžio 8 d. nutartimi Kauno apylinkės teismo 2022 m. balandžio 11 d. sprendimą paliko nepakeistą.
19. Teisėjų kolegija nurodė, kad, atsakovei nesutikus suderinti projektinių sprendinių ir išduoti rašytinių sutikimų dėl apsaugos zonų nustatymo, taip pat nesutikus sudaryti su ieškove siūlomų servituto sutarčių, ieškovė pagrįstai kreipėsi į teismą dėl teisės įrengti elektros tinklus ir nustatyti apsaugos zonas be žemės savininko sutikimo. Remiantis CK 4.39 straipsnio 1 dalimi, nuosavybės teisė gali būti apribota teismo sprendimu, o sprendime pagrįstai nurodyta, kad nors atsakovė negali būti priversta sudaryti jai priklausančių žemės sklypų naudojimo ar servituto sutarties, vis dėlto tai neriboja teismo diskrecijos pripažinti ieškovės teisę naudoti atsakovės žemės sklypus kabelinėms linijoms tiesti.
20. Teisėjų kolegija nurodė, kad pirmosios instancijos teismas teisingai aiškino, jog EEĮ 75 straipsnio 3 dalyje nėra nustatyta įpareigojimo operatoriui, siekiančiam įrengti naujus elektros tinklus jam nepriklausančioje žemėje, išspręsti žemės naudojimo klausimą tik sudarant sutartį su žemės savininku. Pagal EEĮ 39 straipsnio 1 dalies 5 punktą, operatorius su žemės savininkais žemės naudojimo tinklams įrengti klausimą sprendžia dviem būdais: gaudamas savininkų rašytinius sutikimus arba sudarydamas servituto sutartis. Abu šie susitarimo būdai su žemės savininku (tik vienašalis, tiek dvišalis sandoris) yra tinkami, kad ieškovė įgytų teisėtą pagrindą įrengti elektros tinklus jai nuosavybės teise nepriklausančiuose žemės sklypuose, nes tokiu būdu yra išreikšta žemės savininko valia dėl jo nuosavybės teisės apribojimo.
21. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad teismo sprendime teisingai konstatuota, jog pati atsakovė iš esmės sutinka, kad jos valdomuose žemės sklypuose yra būtina nutiesti elektros tinklus. Teisėjų kolegijos vertinimu, pirmosios instancijos teismas tinkamai nustatė faktines bylos aplinkybes ir pagrįstai padarė išvadą, kad ieškovė tinkamai kreipėsi į atsakovę dėl sutikimo vykdyti veiklą, o tokio sutikimo negavusi iš atsakovės, turėjo pagrindą kreiptis į teismą dėl pripažinimo jos teisės kitam subjektui priklausančiuose žemės sklypuose atlikti elektros tinklų įrengimo darbus bei nustatyti jų (pastatytų elektros tinklų) apsaugos zonas be žemės sklypų savininko raštiško sutikimo.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

22. Kasaciniu skundu atsakovė prašo panaikinti Kauno apylinkės teismo 2022 m. balandžio 11 d. sprendimą ir Kauno apygardos teismo 2022 m. gruodžio 8 d. nutartį ir priimti naują sprendimą – ieškinį atmesti; priteisti atsakovei bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
  - 22.1. Teismai, tenkindami ieškovės reikalavimus, pažeidė Teritorijų planavimo įstatymo 17 straipsnio 3 dalies imperatyviąją normą, nes ieškovės numatytos elektros kabelio įrengimo vietos prieštarauja detaliojo plano sprendiniams. Atsakovė (*duomenys neskelbtini*) nuosavame sklype pagal detalų planą, patvirtintą Kauno apskrities viršininko 2006 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. 02-05-1166, suprojektavo ir įrengė 134 sklypus su gatvėmis. Abiejose gatvių pusėse suprojektuoti koridoriai inžineriniams tinklams, įskaitant elektros ir dujų tinklus, tam, kad nereikėtų perkasti gatvių. Ieškovė pateikė projektus, neatitinkančius detalajame plane nustatytų koridorių inžineriniams tinklams, todėl atsakovė nesutiko, kad inžineriniai tinklai būtų įrengti pagal ieškovės užsakytu parengtus planus. Teismai pažeidė CPK 270 straipsnio 4 dalies 3 punktą, nes nemotyavo, kodėl nusprendė, kad atsakovės pateikta detaliojo plano dalis – Inžinerinių tinklų ir įrenginių išdėstymo schema nėra detaliojo plano dalis.
  - 22.2. Teismai pažeidė CPK 135 straipsnio 2 dalį ir 179 straipsnio 2 dalį, nes neįpareigojo ieškovės pateikti įrodymus, pagrindžiančius, kad jos planai elektros tinklams įrengti neprieštarauja teritorijų planavimo dokumentams. Šioje byloje yra sprendžiamas klausimas dėl ieškovės teisės įrengti inžinerinius elektros tiekimo tinklus vartotojų poreikiams užtikrinti, taigi byloje yra viešasis interesas. Dėl to teismas turėjo teisę pats rinkti įrodymus, kad būtų užtikrinta, jog priimant sprendimą nebus pažeistos imperatyviosios įstatymo normos.
23. Ieškovė atsiliepimu į kasacinį skundą prašo ieškovės kasacinį skundą atmesti. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
  - 23.1. Detalioju planu buvo nustatyti inžinerinių tinklų įrengimo būdai bei jiems funkcionuoti reikalingų servitutų poreikis. Nekilnojamojo turto registre įregistruoti servitutai, suteikiantys teisę atsakovei priklausančiuose ginčo žemės sklypuose tiesti požemines, antžemines komunikacijas. Šių servitutų ribose ir buvo suprojektuoti nauji elektros tinklai. Ieškovės rangovai, atsižvelgdami į ieškovės naujiems vartotojams išduotas prijungimo sąlygas, pagal kurias nustatyti optimaliausi prijungimo taškai, atsižvelgiant į techninius ir ekonominius rodiklius, pagrįstai suprojektavo naujų elektros tinklų įrengimo trasas, kai kurias iš jų numatydami įrengti ir kertant gatves. Tokiais atvejais, priešingai nei teigia atsakovė, gatvės nebūna perkamos, nes elektros tinklai įrengiami betransėju (t. y. prastūmimo po kelio dangą) būdu.
  - 23.2. Atsakovės pozicija prieštaringa. Viena vertus, atsakovė pripažino, kad vartotojų poreikiams užtikrinti jos valdomuose žemės sklypuose yra būtina nutiesti elektros tinklus. Kita vertus, atsakovė tiek iki ieškovės kreipimosi į teismą, tiek teismo nagrinėjimo metu nesutiko dėl ieškovės naujų elektros tinklų tiesimo ginčo žemės sklypuose, tačiau motyvuodama ne tuo, kad parengti techniniai projektai neva prieštarauja detalajam planui, bet tik siekdama gauti naudą sau (siūlė ieškovei sudaryti žemės sklypų nuomos ar panaudos sutartis, pagal kurias atsakovė gautų lėšų).
  - 23.3. Iš byloje pateiktos Geografinės informacinės sistemos (GIS) ištraukos matyti, kad ne vienas elektros tinklo įvadas, suderinus su atsakove, yra įrengtas kertant gatvę. Tai patvirtina, kad įrengtų elektros tinklų trasos, net kertant gatvę, neprieštarauja detaliojo plano sprendiniams. Be to, ne visi byloje pateikti projektai neatitinka brėžinyje – Inžinerinių tinklų ir įrenginių išdėstymo schemoje – siūlomos elektros tinklų įrengimo vietos. Tačiau atsakovė nesutiko dėl visų naujų elektros tinklų tiesimo.
  - 23.4. Pirmosios instancijos teismas sprendime nurodė, kad, vertindamas atsakovės pateiktą schemą, nenustatė, jog ši schema yra Teritorijų planavimo įstatymo (įstatymo redakcija, galiojusi schemas parengimo metu) 26 straipsnio nustatyta tvarka patvirtinta detaliojo plano dalis, kadangi, pagal šio straipsnio 4 dalį, detaliosius planus tvirtina savivaldybės taryba arba savivaldybės administracijos direktorius tarybos pavedimu. Atsakovė kasaciniame skunde klaidingai nurodo, kad detalusis planas, įskaitant jo dalį – Inžinerinių tinklų ir įrenginių išdėstymo schemą, patvirtintas Kauno apskrities viršininko 2006 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. 02-05-1166. Tai prieštarauja tiek Teritorijų planavimo įstatymo 26 straipsnio 4 dalies reglamentavimui, tiek Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. D1-239 patvirtintų Detalųjų planų rengimo taisyklių, galiojusių schemas parengimo metu, 50 punktu, pagal kurį detaliosius planus tvirtina savivaldybės taryba arba savivaldybės administracijos direktorius tarybos pavedimu, ir 45.3 punktu, pagal kurį prieš teikiant tvirtinti detaliojo planavimo dokumentų sprendiniai turi būti patikrinti valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančioje institucijoje – apskrities viršininko administracijoje. Tai reiškia, kad apskrities viršininkas nėra įgaliojtas tvirtinti detalųjų planų, o atlieka tik parengtų detalųjų planų patikrinimo funkciją.
  - 23.5. Pagal CPK 178 straipsnyje įtvirtintą bendrąją įrodinėjimo naštos paskirstymo taisyklę, įrodinėti privalo tas, kas teigia. Atsakovė neįrodė, kad ieškovės nurodytos elektros kabelio įrengimo vietos prieštarauja detaliojo plano sprendiniams.

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl teisių gynimo būdo, kai žemės savininkas neduoda sutikimo dėl jo žemės sklype naujų elektros tinklų įrengimo ir jų apsaugos zonos nustatymo

24. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsnyje įtvirtintas fundamentalus nuosavybės neliečiamumo principas. Nuosavybės teisės, taip pat ir jos apsaugos institutas visų pirma yra išplėtoti bei detalizuoti CK normose. Nuosavybės teisė yra suprantama kaip teisė savo (savininko) nuožūra, tačiau nepažeidžiant įstatymų ir kitų asmenų teisių ir teisėtų interesų, valdyti, naudoti nuosavybės teisės objektą ir juo disponuoti (CK 4.37 straipsnio 1 dalis). Žemės sklypo savininkas turi nuosavybės teisę į sklypo viršutinį žemės sluoksnį bei žemėje esančias naudingąsias iškasenas tiek, kiek ši teisė neprieštarauja įstatymams ir kiek būtina naudoti žemės sklypą pagal paskirtį (CK 4.40 straipsnio 3 dalis). Nuosavybės teisė gali būti apribota paties savininko valia, įstatymų arba teismo sprendimo (CK 4.39 straipsnio 1 dalis).
25. Konstitucinis Teismas, aiškindamas Konstitucijos 23 straipsnio nuostatą, ne kartą yra konstatavęs, kad nuosavybės teisė – viena pamatinių žmogaus teisių, pagal Konstituciją kiti asmenys turi nepažeisti savininko nuosavybės teisių, o valstybė turi pareigą ginti ir saugoti nuosavybę nuo neteisėto kėsینimosi į ją, kitų pažeidimų; nuosavybės subjektui, savininkui, yra konstituciškai garantuojama teisė reikalauti, kad kiti asmenys nepažeistų jo nuosavybės teisių ir kad valstybė užtikrintų jo nuosavybės teisių gynimą (Konstitucinio Teismo 2005 m. liepos 8 d., 2008 m. spalio 30 d. nutarimai).
26. Kartu pažymėtina, jog Konstitucinis Teismas yra konstatavęs ir tai, kad pagal Konstituciją nuosavybės teisė nėra absoliuti, ji gali būti įstatymu ribojama, *inter alia* (be kita ko), dėl visuomenei būtino ir konstituciškai pagrįsto poreikio, dėl kitų priežasčių, kai neapribojus šios teisės nebūtų galima apsaugoti Konstitucijoje įtvirtintų vertybių, būtų pakenkta viešajam interesui (Konstitucinio Teismo 2002 m. kovo 14 d., 2013 m. spalio 9 d., 2016 m. birželio 7 d. nutarimai). Ribojant nuosavybės teisę, visais atvejais turi būti laikomasi šių sąlygų: ji gali būti ribojama tik remiantis įstatymu; apribojimai turi būti būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises bei laisves, Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, visuomenei būtinas konstituciškai svarbius tikslus; turi būti paisoma proporcingumo principo, pagal kurį įstatymuose nustatytos priemonės turi atitikti siekiamus visuomenei būtinus ir konstituciškai pagrįstus tikslus (Konstitucinio Teismo 2002 m. rugsėjo 19 d., 2005 m. gegužės 13 d., 2013 m. gruodžio 20 d. nutarimai).
27. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs ir tai, kad iš Konstitucijos, *inter alia*, jos 46 straipsnio 5 dalies, kylantis veiksmingos vartotojų teisių, interesų apsaugos užtikrinimo imperatyvas suponuoja, *inter alia*, įstatymų leidėjo pareigą nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris užtikrintų veiksmingą elektros energijos vartotojų teisių apsaugą (Konstitucinio Teismo 2010 m. rugsėjo 29 d. nutarimas); įstatymų leidėjas turi nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kad būtų sudarytos prielaidos kiekvienam vartotojui gauti elektros energiją nediskriminacinėmis sąlygomis, visiems vartotojams elektros energija būtų teikiama saugiai ir patikimai (Konstitucinio Teismo 2009 m. kovo 2 d., 2010 m. rugsėjo 29 d., 2015 m. balandžio 3 d. nutarimai). Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad pagal Konstitucijos 46 straipsnio 3 dalį valstybei reguliuojant ūkinę veiklą energetikos srityje taip, kad ji tarnautų bendrai tautos gerovei, siekiant konstituciškai svarbaus tikslo užtikrinti energetikos sistemos saugumą ir patikimumą, įstatymu gali būti nustatyti Konstitucijos 23 straipsnyje įtvirtintos nuosavybės teisės apribojimai, būtini energetikos infrastruktūros įrengimui ir eksploatavimui, kad būtų teikiama viešąjį interesą atitinkanti paslauga – saugus ir patikimas elektros energijos tiekimas visiems vartotojams. Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs ir tai, kad pagal Konstituciją, *inter alia*, konstitucinį socialinės darnos imperatyvą, konstitucinius teisingumo, protingumo, proporcingumo principus, nustatydamas tokį teisinį reguliavimą, įstatymų leidėjas turi užtikrinti Konstitucijos ginamų ir saugomų žemės ir kitų nekilnojamųjų daiktų savininkų teisių ir interesų ir elektros energijos vartotojų teisių ir interesų pusiausvyrą (Konstitucinio Teismo 2020 m. liepos 8 d. nutarimas).
28. EEĮ 39 straipsnyje nustatytos skirstomųjų tinklų operatoriaus pareigos. Skirstomųjų tinklų operatorius, be kita ko, privalo: teikti skirstomųjų tinklų naudotojams elektros energijos persiuntimo skirstomaisiais tinklais paslaugą (EEĮ 39 straipsnio 1 dalies 1 punktas); Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos nustatyta tvarka ir sąlygomis prijungti vartotojų ir gamintojų elektros įrenginius, esančius skirstymo veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje, prie skirstomųjų tinklų pagal atitinkamus techninius norminius dokumentus ir technines sąlygas (EEĮ 39 straipsnio 1 dalies 5 punktas).
29. Atsižvelgiant į nurodytą teisinį reguliavimą ir minėtus Konstitucinio Teismo išaiškinimus, darytina išvada, kad elektros energijos persiuntimo skirstomaisiais tinklais, naujų vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie skirstomųjų tinklų paslaugų teikimas yra įstatyme įtvirtinta ieškovės pareiga, užtikrinanti viešąjį interesą. Operatoriaus pareiga užtikrinti vartotojų prieigą prie elektros tinklų, prijungti vartotojus prie elektros tinklų skirta vartotojų interesų apsaugai.
30. Pagal EEĮ 75 straipsnio 3 dalį, elektros energetikos objektų ir įrenginių, esančių elektros energetikos objektus ir įrenginius valdančiai elektros energetikos įmonei nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamosiose daiktuose, eksploatavimui, aptarnavimui, remontui, techninei priežiūrai, rekonstravimui, modernizavimui ir (ar) naudojimui užtikrinti šiuo įstatymu nustatomi žemės ir kitų nekilnojamųjų daiktų servitutai šių objektų ir įrenginių nustatytų (nustatomų) apsaugos zonų ribose. Tinklų operatoriai tiesi perdavimo, skirstomuosius tinklus ar įrengti kitus elektros įrenginius tinklų operatoriumi nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamosiose daiktuose turi teisę tik įstatymų nustatyta tvarka su žemės ar kito nekilnojamojo turto savininku išsprędę žemės ar kito nekilnojamojo turto naudojimo klausimą.
31. Kasacinio teismo praktikoje yra nurodyta, kad EEĮ 75 straipsnio 3 dalyje nustatytas žemės sklypo savininko nuosavybės teisių apribojimo suteikiant galimybę operatoriumi tiesi (įrengti) elektros energijos tinklus ir įrenginius teisinis reglamentavimas suderinamas su CK 4.39 straipsnio 1 dalyje įtvirtintais nuosavybės teisių apribojimo trimis būdais: paties savininko valia, įstatymų arba teismo sprendimo pagrindu. EEĮ 75 straipsnio 3 dalies norma savaime nenustato savininko teisių besąlyginio ribojimo įstatymo pagrindu ir operatoriaus teisės vien jo paties valia tiesi (įrengti) elektros energijos tinklus ir įrenginius kito savininko sklype. EEĮ 75 straipsnio 3 dalis būtent nustato atitinkančias ribojimą savininko valia arba teismo sprendimo pagrindu žemės sklypo savininko teisių ribojimo būtinąsias alternatyvias sąlygas: arba žemės servitutą, arba operatoriaus ir žemės sklypo savininko susitarimą dėl sklypo naudojimo elektros energijos tinklams ir (ar) įrenginiams tiesi (įrengti) (vienasalis įsipareigojimas, panauda, nuoma) (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. lapkričio 8 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-245-611/2022 25 punktą).
32. Nagrinėjamu atveju ieškovė pareikštu ieškiniu prašė pripažinti jos teisę įrengti 0,4 kV kabelių linijas atsakovei nuosavybės teise priklausančiuose žemės sklypuose be atsakovės sutikimo, nes šalys nepasiekė tarpusavio susitarimo dėl atsakovės sklypų naudojimo minėtoms kabelių linijoms įrengti. Šios bylos ypatumas yra tas, kad visuose atsakovei priklausančiuose žemės sklypuose, kuriuose ieškovė prašo leisti įrengti elektros kabelių linijas, jau yra nustatyti servitutai, suteikiantys teisę juose kaip tarnaujančiuosiuose daiktuose tiesi, naudoti, aptarnauti požemines, antžemines komunikacijas. Byloje nustatyta, kad šie servitutai nustatyti asmenų, siekiančių įsivesti elektrą į savo sklypus, įsigytus iš

atsakovės, naudai. Pagal ieškovės pateiktų projektų sprendinius naujus elektros tinklus planuojama įrengti atsakovės sklypuose nustatytų žemės servitutų teritorijose. Atsakovė savo procesiniuose dokumentuose šių aplinkybių neginėjo ir nepaneigė, juolab kad ieškovė, remdamasi Nekilnojamojo turto registro duomenimis, byloje įrodinėjo, jog minėti servitutai nustatyti visame ginčo sklypų plote. Be to, pažymėtina, kad visų minėtų atsakovės žemės sklypų paskirtis – kita, naudojimo būdas – susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos. Pažymėtina ir tai, jog iš bylos medžiagos matyti, kad atsakovės žemės sklypuose nustatytais servitutais suteikiamos teisės jau ir įgyvendinamos, nes daliai savininkų, įsigijusių iš atsakovės žemės sklypus šiame kvartale, elektros tinklų kabeliai į jų sklypus nutiesti anksčiau naudojantis šių servitutų teritorijomis ir atsakovė tam neprieštaravo.

33. Teisėjų kolegija, atsižvelgdama į pirmiau nurodytas byloje nustatytas aplinkybes, konstatuoja, kad bylą nagrinėję teismai pagrįstai nusprendė, jog, nutiesus naujai suprojektuotas elektros kabelių linijas per atsakovės žemės sklypuose nustatytų servitutų, skirtų tiesti, naudoti, aptarnauti požemines, antžemines komunikacijas, teritorijas, tai nepaneigs atsakovės nuosavybės teisės esmės. Kadangi šiuo atveju yra nustatyti atitinkami žemės servitutai, darytina išvada, jog egzistuoja viena iš alternatyvių būtinųjų žemės sklypo savininko teisių ribojimo sąlygų, nustatytų EEĮ 75 straipsnio 3 dalyje. Be to, kaip minėta, atsakovei priklausantys ginčo sklypai buvo suformuoti, turint tikslą juos naudoti susisiekimui ir kaip inžinerinių tinklų koridorių. Ieškovė procesiniuose dokumentuose nurodė, kad nėra kitų alternatyvių pateiktiems būdų prijungti naujus vartotojus prie operatorės skirstomųjų elektros tinklų. Šios aplinkybės atsakovė taip pat iš esmės neginėjo ir nepateikė įrodymų, paneigiančių šią aplinkybę.
34. Pagal įstatymą, elektros tinklams, įskaitant požemines kabelių linijas, turi būti nustatomos apsaugos zonos (SZNSĮ 23 straipsnio 3 punktas). Požeminių kabelių linijos apsaugos zona – išilgai požeminių kabelių linijos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po vieną metrą į abi puses nuo šios linijos, vanduo virš jos ir žemė po šia juosta (SZNSĮ 24 straipsnio 3 dalis).
35. Nustatytose elektros tinklų apsaugos zonose taikomos SZNSĮ 25 straipsnyje reglamentuotos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, ribojančios tam tikrą ūkinę ir (ar) kitokią veiklą. Taigi specialiosios žemės naudojimo sąlygos yra žemės savininko nuosavybės teisę sudarančių teisių ribojimai (savaržymai), nustatyti specialiuoju įstatymu (SZNSĮ).
36. SZNSĮ nurodytos (specialiųjų žemės naudojimo sąlygų) teritorijos nustatomos gavus į šias teritorijas patenkančio Nekilnojamojo turto registre įregistruoto žemės sklypo savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio, o kai žemės sklypas nesuformuotas, – valstybinės žemės patikėtinio rašytinį sutikimą dėl šiam įstatyme nurodytos teritorijos (teritorijų) nustatymo, išskyrus šio įstatymo 7 straipsnio 3 dalyje nurodytus atvejus, kai šis sutikimas neprivalomas (SZNSĮ 7 straipsnio 1 dalis). SZNSĮ 7 straipsnio 3 dalyje apibrėžti konkretūs išimtiniai atvejai, kai, tenkinant viešąjį interesą, įstatyme nurodyta teritorija gali būti nustatyta be žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimo. Taigi, apibendrinant nustatytą teisinį reguliavimą, darytina išvada, kad jeigu specialiąsias žemės naudojimo sąlygas siekiama nustatyti privataus (o ne viešojo) intereso tikslais, žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas dėl šių sąlygų nustatymo yra būtinas.
37. Žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimą gauna asmuo (fiziniai asmenys, juridiniai asmenys ar jų padaliniai, kitos organizacijos ar jų padaliniai), suinteresuotas ūkinės ir (ar) kitokios veiklos, dėl kurios turi būti nustatytos šiam įstatyme nurodytos teritorijos, vykdymu (SZNSĮ 7 straipsnio 1 dalis). Žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas turi būti gautas iki kilnojamojo elektros energetikos objektų ir įrenginių projektų suderinimo su suinteresuotomis institucijomis ir (ar) asmenimis dienos (SZNSĮ 7 straipsnio 7 dalies 4 punktas). Žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas laikytas įvykdytu dėl įstatyme nurodytos teritorijos įrašymo į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą (SZNSĮ 7 straipsnio 2 dalis). Taigi sutikimo pagrindu žemės savininkui atsiranda Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu nustatyti nuosavybės teisės turinio savaržymai.
38. Nagrinėjamu atveju atsakovė atsisakė išduoti ieškovei rašytinį sutikimą dėl elektros tinklų apsaugos zonų nustatymo ginčo sklypuose pagal ieškinyje nurodytus planus. Tačiau, kaip minėta, ginčo sklypuose yra nustatyti servitutai, suteikiantys teisę juose kaip tarnaujančiuosiuose daiktuose tiesti, naudoti, aptarnauti požemines, antžemines komunikacijas. Kiekvieno iš šių servitutų teritorija atitinka viso žemės sklypo, kuriame servitutas nustatytas, plotą. Šie servitutai nustatyti asmenų, siekiančių įsivesti elektrą į savo sklypus, įsigytus iš atsakovės, naudai. Ieškovė, remdamasi byloje pateiktais Elektros tinklų ir apsaugos zonų planais, įrodinėjo, kad planuojamą įrengti elektros tinklų apsaugos zonos būtų nustatytos minėtų servitutų teritorijose. Dėl to teisėjų kolegija, atsižvelgdama į pirmiau nurodytas aplinkybes, konstatuoja, kad bylą nagrinėję teismai pagrįstai nusprendė pripažinti ieškovės teisę ginčo žemės sklypuose neatlygintinai nustatyti planuojamą įrengti elektros tinklų apsaugos zonas be šių sklypų savininkės, t. y. atsakovės, sutikimo. Teisėjų kolegijos vertinimu, toks sprendimas atsakovės teisių iš esmės nepažeidžia ir yra proporcingas siekiamam tikslui užtikrinti galimybę iš atsakovės sklypus kvartale įsigijusiems asmenims įsivesti elektros energiją.
39. Pažymėtina, kad atsakovė, nesutikdama su skundžiama apeliacinės instancijos teismo nutartimi, kuria paliktas nepakeistas pirmosios instancijos teismo sprendimas visiškai patenkinti ieškovės ieškinio reikalavimus, kasaciniame skunde nenurodo argumentų, pagrindžiančių jos kaip žemės sklypų, pagal paskirtį ir naudojimo būdą skirtų susisiekimo infrastruktūrai ir inžineriniams tinklams įrengti, savininkės teisių pažeidimą. Šiems žemės sklypams kaip tarnaujantiems daiktams nustatyti servitutai jau apriboja (savaržo) atsakovės kaip šių sklypų savininkės teises, todėl, servitutų teritorijose nutiesus papildomus elektros kabelius ir nustatius jų apsaugos zonas, atsakovės teisės iš esmės nebus labiau apribotos ar savaržytos galimybių naudoti šiuos sklypus pagal jų paskirtį ir nustatytą naudojimo būdą prasme.
40. Kasaciniame skunde atsakovė nurodo, kad teismai, tenkindami ieškovės reikalavimus, pažeidė Teritorijų planavimo įstatymo 17 straipsnio 3 dalies imperatyviąją normą, nes ieškovės nustatytos elektros kabelio įrengimo vietos prieštarauja detaliojo plano sprendiniams. Pagal minėtą normą, detalieji planai yra privalomi valstybės ir savivaldybių institucijoms, visiems suplanuotoje teritorijoje veikiančioms fizinėms ir juridinėms asmenims ar kitoms organizacijoms. Atsakovės teigimu, bylą nagrinėję teismai turėjo įpareigoti ieškovę pateikti įrodymus, patvirtinančius, kad jos planai elektros tinklams įrengti neprieštarauja teritorijų planavimo dokumentams, arba šiuos įrodymus teismai turėjo surinkti patys, siekdami užtikrinti, jog priimant sprendimą nebus pažeistos imperatyviosios įstatymo normos.
41. Teisėjų kolegija šiuos argumentus atmeta kaip nepagrįstus ir pirmiausia pažymi, kad atsakovė neturi kompetencijos ginti viešąjį interesą dėl ieškovės pateiktų projektų sprendinių neatitikties detaliojo plano sprendiniams. Pagal CPK 5 ir 49 straipsnių nuostatas teisę ginti viešąjį interesą turi prokuroras, valstybės ir savivaldybių institucijos ir kiti asmenys. Kasacinis teismas yra nurodęs, kad šios nuostatos reiškia, jog aptariama galimybė gali pasinaudoti tik tie subjektai, kuriems teisė ginti viešąjį interesą yra nustatyta jų veiklą ir įgaliojimus reguliuojančiuose įstatymuose (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. balandžio 22 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-208-701/2020 49 punktą).
42. Atsakovė nurodo, kad pagal detalųjį planą abiejose gatvių pusėse suprojektuoti koridoriai inžineriniams tinklams, įskaitant elektros ir dujų tinklus, tam, kad nereikėtų perkasti gatvių. Tačiau kasaciniame skunde nepagrindžiama, kaip ta aplinkybė, jog pagal ieškovės pateiktus projektus tam tikrose kvartalo vietose yra suplanuota nutiesti požeminius elektros kabelius kertant gatves, yra susijusi su atsakovės teisių apribojimu (savaržymu). Ieškovės procesiniuose dokumentuose paaiškinta, kad naujųjų vartotojų elektros įrenginiams prijungti parinkti optimaliausi prijungimo taškai, atsižvelgiant į techninius ir ekonominius rodiklius; be to, tokiais atvejais gatvės nebūna perkamos, nes elektros kabeliai įrengiami betransžėju (t. y. prastūmimo po kelio dangą) būdu.
43. Civilinės bylos visuose teismuose nagrinėjamos laikantis rungimosi principo, o tai reiškia, kad kiekviena šalis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų ar atskirtimų pagrindą, išskyrus atvejus, kai yra remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti (CPK 12 straipsnis). Įrodymus pateikia šalys ir kiti dalyvaujantys byloje asmenys, o jeigu pateiktų įrodymų neužtenka, teismas gali pasiūlyti šalims ar kitiems byloje dalyvaujantiems asmenims pateikti papildomus įrodymus (CPK 179 straipsnio 1 dalis). Teismas turi teisę rinkti įrodymus savo iniciatyva tik CPK ir kitų įstatymų numatytais atvejais, taip pat kai to reikalauja viešasis interesas ir nesiėmus šių priemonių būtų pažeistos

asmens, visuomenės ar valstybės teisės ir teisėti interesai (CPK 179 straipsnio 2 dalis).

44. Nagrinėjamu atveju atsakovė nei pirmosios, nei apeliacinės instancijos teismuose neprašė išreikalauti papildomų įrodymų, kurių ji pati negali pateikti. Ši byla yra dispozityvus pobūdžio, todėl teismai neturėjo pareigos rinkti įrodymus savo iniciatyva. Atsakovės procesiniuose dokumentuose nurodyti teiginiai apie ieškovės pateiktų projektų sprendinių neatitiktį detaliajo plano sprendiniams, kaip minėta, nėra susiję su pačios atsakovės teisių apribojimu (savaržymu), todėl tokios aplinkybės nesudaro bylos nagrinėjimo dalyko ir neturi reikšmės sprendžiant šį ginčą.

Dėl bylos procesinės baigties ir bylinėjimosi išlaidų

45. Teisėjų kolegija, apibendrindama tai, kas išdėstyta, konstatuoja, kad bylą nagrinėję pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai, pripažindami ieškovės pareikštus reikalavimus pagrįstais ir juos patenkindami, iš esmės teisingai išsprendė ginčą. Atsakovės kasacinio skundo argumentai nesudaro pagrindo konstatuoti materialiosios ir (ar) proceso teisės normų pažeidimų, turinčių įtakos neteisėto apeliacinės instancijos teismo procesinio sprendimo priėmimui, todėl skundžiamas procesinis sprendimas paliekamas nepakeistas (CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punktas, 359 straipsnio 1 dalies 1 punktas).
46. Pagal CPK 93 straipsnio 1 dalį, bylinėjimosi išlaidos atlyginamos šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jas priteisiant iš antrosios šalies. Ieškovė nepateikė prašymo ir duomenų apie jos patirtas bylinėjimosi išlaidas kasaciniame procese, todėl, atmetus kasacinį skundą, iš atsakovės bylinėjimosi išlaidų atlyginimas nepriteistinas.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

n u t a r i a :

Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. gruodžio 8 d. nutartį palikti nepakeistą.
Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai   Virgilijus Grabinskas

Andžej Maciejewski

Jūratė Varanauskaitė